

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ПАРЛАМЕНТАРЕН ИНСТИТУТ

**ПАРЛАМЕНТИТЕ И КОВИД-19: САНИТЕТСКИ И ХИГИЕНСКИ СТАНДАРДИ,
НАЧИН НА ОРГАНЗИРАЊЕ НА ПЛЕНАРНИ СЕДНИЦИ И КОМИСИИ И
СОРАБОТКА СО ЈАВНОСТА**

- кратка информација -

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	3
ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД НА МЕРКИТЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ПАРЛАМЕНТИ ЗАРАДИ ПРЕВЕНЦИЈА ОД КОВИД-19 (КОРОНА-ВИРУС)	3
I Хигиенски и санитетски стандарди во парламентите за потребите на пратениците и службата	3
II Одржување на пленарни седници и комисии.....	5
III Посети на Парламентите.....	8
III.1 Влез на медиуми во Парламентот.....	9
ЛИСТА НА ИЗВОРИ	10

ВОВЕД

Предмет на оваа истражувачка работа се мерките преземени од националните парламенти на земјите членки во мрежата на ЕЦПРД, во поглед на имплементацијата на хигиенски и санитетски стандарди во парламентите, функционирањето на пленарни седници и комисии и соработката со јавноста, во насока на спречување на ширењето на корона-вирусот (ковид-19), односно на заштита на здравјето на пратениците и вработените во собраниските служби.

Оваа истражувачка работа е изработена **по сопствена иницијатива**, согласно *Правилникот за вршење на надлежностите на Парламентарниот институт*.

ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД НА МЕРКИТЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ПАРЛАМЕНТИ ЗАРАДИ ПРЕВЕНЦИЈА ОД КОВИД-19 (КОРОНА-ВИРУС)

I Хигиенски и санитетски стандарди во парламентите за потребите на пратениците и службата¹

Албанија	- Преземени мерки на претпазливост – купување течности за дезинфекција на раце и површини.
Австрија	- На парламентарниот интранет е споделен водич за одржување хигиена и претпазливост, а исто така е објавен и на огласните табли. Достапни се средства за дезинфекција на раце на пријавниците, пред салите за одржување комисии и пленарната сала, како и во сите тоалети. Достапна е и медицинска помош. Администрацијата е во постојан контакт со здравствените власти.
Хрватска	- Достапни средства за дезинфекција на раце на сите влезови на зградата на Парламентот.
Чешка	- Формиран е кризен тим од вработените, на сите пријавници и сите влезови на зградата се поставени средства за дезинфекција на раце. Исто така, на сите вработени им се поделени средства за дезинфекција за нивна лична употреба. - На службата за одржување хигиена и се наложени построги хигиенски правила.
Данска	- Во тоалетите и кујните се истакнати водичи за добра хигиена и претпазливо однесување. Средствата за дезинфекција на раце се достапни на неколку места, вклучувајќи ги влезовите и кантините. Исто така испратена е порака на парламентарниот интранет, која содржи препораки за заштита.

¹ Информациите се преземени од одговорените прашалници од парламентите на земјите во мрежата на ЕЦПРД (20.3.2020-20.4.2020) како и анализата спроведена од Интерпарламентарната унија за одговорот на националните парламенти на пандемијата предизвикана од COVID 19 (25.3.2020-8.6.2020).

Финска	- Информации за ширење на вирусот, како да се спречи ширењето на вирусот, упатства за миене на рацете и употреба на средство за дезинфекција на раце, симптоми на болеста и упатства што да се преземе доколку некој се сомнева дека го има вирусот.
Франција	- Редовно миене на рацете, со сапун или хидроалкохолен раствор; употреба на марамчиња за еднократна употреба; кашлање и кивање во лакотот; избегнување на директен физички контакт (раце, бакнежи и прегратки); употреба на нараквици од латекс за еднократна употреба; марамчињата за чистење техничка опрема (слушалки, итн.) се за еднократна употреба; - покрај тоа, ќе се преземат дополнителни мерки на претпазливост во ресторани за самопослужување (на пример: честа замена на прибор за јадење); редовно чистење на рачките на вратите; редовно чистење на копчињата на лифтот; дистрибуција на шишиња со гел за дезинфекција на раце, марамчиња за дезинфекција за чистење на површини, тастатури или телефони и латекс ракавици.
Грузија	- Течности за хигиенска дезинфекција на раце на повеќе места; електронските брошури со информации за општите препораки за превенција на болести и навики за лична хигиена, проследени до пратениците и службениците на Парламентот преку официјална електронска кореспонденција.
Германија (Бундестаг)	- Обезбедување на средства за дезинфекција на средства за дезинфекција на влезови, вклучувајќи знаци за информации кои повикуваат на внимание, вклучително и упатства за правилни правила за дезинфекција; - заштитна опрема на медицинскиот персонал во Парламентот вклучително и маски FFP3 (класа за заштита на лицето 3, филтер за лице); - набавка на заштитни маски (едноставни маски за заштита на уста / нос и FFP2-маски) и заштитни ракавици за еднократна употреба.
Исланд	- Воспоставен е детален план за санитарни превентивни мерки; - планот е поделен на три фази: фаза на несигурност, фаза на криза и фаза во случај на итност. Конкретни мерки се утврдени за секоја фаза поединечно. Најпрво, собраниската администрација треба да се придржува до инструкциите дадени од Директоратот за здравство. И тоа, постојано миене на рацете со сапун, вода и дезинфекциско средство, избегнување на мешање со поголем круг на луѓе кои кашлаат, луѓето кои кашлаат тоа треба да прават во марамче, кое веднаш ќе го фрлат при првата употреба; - избегнување на допир на очи, лице, уста. Избегнување на контакт со животни во природа, но и во домашни услови, како и животни од фарми дистрибуирани по марки.
Латвија	- Како превентивна мерка за намалување на ризикот од инфицирање со вирусот, поставени се течни средства за дезинфекција за раце во секоја јавна просторија.

Литванија	- Поставени се средства за дезинфекција во просториите на Парламентот, како мерка за спречување на развивање на вирусот.
Луксембург	- Со цел редуцирање на ризикот од инфекција, поставени се диспензери со средства за дезинфекција во тоалетите и мерки за превенција од повеќе форми се испратени до вработените во Парламентот.
Холандија	- Миење на рацете во времетраење од минимум 20 секунди; - кашлање и кивање во лакотот од раката; - користење на марамчиња; - Парламентот е исчистен и дезинфициран во целост; - поставени се диспензери со средства за дезинфекција на повеќе места во Парламентот и се препорачува нивна честа употреба.
Норвешка	- Објавени информативни материјали на парламентарниот интранет за начините за заштита од корона-вирус (изработени врз основа на препораките на Норвешкиот институт за јавно здравје); - препорачано е често миење на рацете; - поставени се течни средства за хигиенска дезинфекција на рацете на неколку места во зградата на Парламентот.
Словенија	- Поставени се средства за дезинфекција на рацете во тоалетите, додека во тек е поставување на вакви средства на сите влезови во зградата, во просторијата за прием на посетители, во гардеробата, на влезот во ресторанот и на влезот во пленарната сала.
Шпанија	- Дистрибуција на печатени информативни материјали (флаери) на начините на превенција на заболувањето, описот на симптомите и постапките во случај на појава на симптомите; - поставување на средства за дезинфекција на влезовите во парламентарната зграда;
Шведска	- Препорака до вработените да ги следат препораките и советите на јавните здравствени власти и Министерството за надворешни работи во врска со состојбите предизвикани од корона-вирусот; - преземени соодветни мерки за хигиена и дезинфекција.
Обединето Кралство	- Поставени се информативни материјали (упатства) за начинот на правилно миење на рацете во сите тоалети во зградата на Парламентот; - поставени се средства за дезинфекција на рацете (антибактериски гелови) на повеќе точки во зградата на Парламентот.

II Одржување на пленарни седници и комисии²

Албанија	- Пленарните седници се одвиваат на далечина со употреба на софтвер од надворешен давател на услуги.
Австрија	- Одржување на седници со употреба на електронски средства не се дозволени во Сојузниот устав или во

²Ibid.

	Деловникот за работа, па Парламентот мораше да донесе правилници за да се почитуваат препораките за хигиена и безбедност.
Белгија	- Во март, Претставнички дом на Белгија го измени својот Деловник за да им овозможи на членовите, под одредени услови, да се сметаат за „присутни“ на избраните комитети и пленарни седници дури и кога не се физички присутни и да гласаат електронски или преку е-пошта.
Хрватска	- Парламент на Хрватска го ограничи одржувањето на пленарните седници и комисиии. Донесени се посебни мерки за да им се овозможи на пратениците да гласаат со употреба на електронски средства. Комисиите гласаат преку е-пошта или СМС-порака. По Велигден, Парламентот продолжи со работа во зградата на Парламентот, кој беше саниран откако беше оштетен во силниот земјотрес од 22 март. За прв пат гласањето на пленарната сесија се одржа во три различни сали со цел да се обезбеди социјално дистанцирање.
Чешка	- Пленарните седници во Парламентот на Чешка моментално не се одржуваат. Одржувањето на комисиите е намалено или откажано и само мал број од нив се одвиваат со употреба на електронски средства. - Не постои правна рамка за одржување на состаноци на далечина. Гласањето со употреба на електронски средства е можно, но мора да се направи видливо. Користениот софтвер е Вебекс и е хостиран внатрешно.
Данска	- Седниците во Парламентот се одржуваат само за итни работи со намален број пратеници. Бројот на состаноци на Комитетот е намален и се одвива преку видео - конференција. Од 20 април, Парламентот на Данска постепено почнува со нормално функционирање.
Естонија	- Парламентот на Естонија ја реорганизира својата работа. До 1 мај се разгледуваа само критични прашања. Парламентот одржува седници само во понеделник.
Франција	- Имплементирани специфични методи на работа. Ваквите методи вклучуваат: суспендирање на сите тековни активности, освен донесување закони за итни случаи и прашања до владата; намален формат за седници, ограничен на три лица по политичка група, претседател плус двајца пратеници и сл.
Германија (Бундестаг)	- Намалување на потребниот праг за гласање во Парламентот, од потребната половина од вкупниот број на пратеници за донесување на законско обврзувачки решенија на четвртина од пратениците на Бундестагот. Присуството на четвртина од сите членови ќе го задоволи ова барање, по новиот став 126 а, што ќе се додаде во Деловникот за работа на Бундестагот.
Унгарија	- Парламентот на Унгарија продолжува да одржува редовни неделни седници, со одредени мерки на

	безбедност: обезбедување на физичко растојание на пратениците со одржување на пленарни седници во сала со поголем капацитет за седење, со барање пратениците да останат само во пленарната сала за времетраење на нивните излагања или гласање.
Италија	- Организирање на работата на пратениците преку нивно сместување во различни згради со цел да се обезбеди потребното ниво на социјално дистанцирање.
Исланд	- Бројот на пратеници на пленарните седници на Парламентот на Исланд е намален, врз основа на договор меѓу парламентарните групи. Во моментот се постапува само по итни прашања. Гласањето со употреба на електронски средства, т.е. гласање на далечина не е можно според сегашните постојани одредби (утврдени со закон во Исланд) и Уставот на Исланд. Како резултат на тоа, гласањето на пленарните седници внимателно го почитува социјалното дистанцирање. Од 21 март, целото учество на состаноците на Комисиите е на далечина со употреба на електронски средства.
Латвија	- Седниците се одржуваат во осум одделни парламентарни простории за да се обезбеди социјално дистанцирање.
Луксембург	- Парламентот на Луксембург го намали бројот на седници. Тие се одвиваат во просториите на Парламентот или на далечина, со употреба на електронски средства. Заедничките состаноци на комисиите нема да се одржат одреден период. Гласањето исто се одвива со употреба на електронски средства односно истото се врши со повик.
Норвешка	- Намалување на бројот на пленарни седници; седници само по итни прашања; бројот на Комисии е исто намален и предност е дадена на работењето на далечина, со употреба на електронски средства.
Словенија	- Парламентот на Словенија одржува само вонредни седници и повеќето состаноци на комисиите се одложени. Се испитуваат опциите за одржување состаноци на комисиите со помош на видео конференција. Повеќето вработени во Парламентот работат од далечина, со исклучок на основниот персонал и оние што се потребни за непречено одвивање на Парламентот.
Шпанија	- И во двата дома на Парламентот на Шпанија (Сенатот и Конгресот), пратеничката функција се одвива преку т.н. гласање од далечина преку употреба на електронски средства за пленарните сесии одржани за време на кризата предизвикана од корона-вирусот.

III Посети на Парламентите³

Чешка	- Откажани се сите тури, семинари и изложби во просториите на Парламентот; Парламентарната галерија е затворена за јавноста и забранети се сите групни посети.
Данска	- Посетите на Парламентот не се забранети, но на учесниците им се препорачува да ги почитуваат санитарните препораки.
Франција	- На посетителите и туристите не им е забрането да го посетуваат Парламентот, но ова може да се промени во случај на влошување на ситуацијата.
Германија (Бундестаг)	- Германскиот Бундестаг дозволува вонредни посети, но само во ретки случаи и на одговорност на домаќинот ќе биде да обезбеди дека никој нема да биде заразен или да зарази други при влез во Парламентот.
Унгарија	- Нема забрана и ограничување за посета на Парламентот од страна на посетители и туристи.
Грузија	- Парламентот на Грузија не ги прекина посетите, но ги повика граѓаните да се воздржат од посета, притоа укажувајќи дека тие посети може да се реализираат само во случај на итност.
Исланд	- Сè уште се дозволени посети и организирани тури во просториите на Парламентот.
Израел	- Да се одбие влез на посетителите од ризичните подрачја во државата. А доколку се пристигнати по 16 февруари, нема да им биде дозволено да бидат дел од организираниите тури во Парламентот. Сите кои се дел од турите, ќе бидат снабдени со средства за дезинфекција со алкохол.
Латвија	- Сè уште се дозволени организираниите тури и посети во Парламентот.
Литванија	- Посетите и турите во Парламентот се одложени до 30. 4.2020 година.
Луксембург	- Посетите и организираниите тури во Парламентот се сè уште отворени за посетители.
Норвешка	- Без промени во организацијата на работата на Парламентот, ниту во неговата отвореност за посети и организирани тури.
Обединето Кралство	- Ограничување на посетите на Парламентот.

³Ibid.

III.1 Влез на медиуми во Парламентот

Албанија	- Забранува влез за медиумите за време на кризата со корона-вирусот.
Австрија	- Дозволен пристап на новинарите единствено на парламентарните седници. Во сите други случаи, присуството на медиуми во Парламентот не е дозволено.
Молдавија	- Медиумски активности исклучиво дозволени во центарот за медиуми на Парламентот.
Словенија	- Поставен привремен центар за медиуми во лобито на зградата на Парламентот.
Словачка	- Присуството на медиумите е дозволено единствено надвор од зградата.
Финска	- Посебна локација за медиумски активности како и за спроведување на интервјуа под посебни услови и безбедносни препораки.

Изработила: Фросина Дониновска-Сусинов

Одобрила: Ева Јованова

Согласна: Фани Коровешовска

Раководител на Парламентарен институт

Златко Атанасов

ЛИСТА НА ИЗВОРИ

1. ECPRD Request 4333 - Precautionary measures taken on Parliament's premises to prevent the possible spread of COVID-19 (From 20/03/2020 to 20/04/2020)
2. Inter – Parliamentary Union. Country compilation of parliamentary responses to the pandemic (First published: **25 March 2020**, last updated: **8 June 2020**)

Насоки за користење на истражувачките услуги на Парламентарен институт

Кој
ги користи
услугите?

- пратениците
- работните тела
- советите
- пратеничките групи
- генералниот секретар

Зошто?

за обезбедување објективни и непристрасни информации заради:
- подобра аргументирање на ставовите;
- подобра запознавање со предлог-законите и другите акти;
- кристализирање на идејата за поднесување предлог-закон;
- учество на јавни настапи, комуникација со граѓани и дипломатски посети

Како?

со поднесување барање за истражувачки работи:
- во писмена форма (на пропишаниот образец, потпишан лично од корисникот)
- во електронска форма (преку системот на е-парламент)

Кому
му се поднесува
барањето?

на раководителот на Парламентарен институт
(за дополнителни појаснувања во однос на темата и рокот,
истражувачот и раководителите се консултираат со корисникот
при добивањето на барањето и во текот на изработката на
истражувачката работа)

Какви услуги
и препорачан
минимален рок?

минимум работни дена:

- кратка информација	3
- тематски преглед	5
- хронолошки преглед	5
- статистички/квантитативен преглед	5
- компаративен преглед	7
- опширна информација	10

Што содржат
истражувачките
работи?

истражувачките работи се од информативна
природа, политички неутрални и објективни, се
фокусираат на факти и не содржат препораки, ниту
сугерираат решенија

Што
не може да
биде
побарано?

- правни совети и помош за индивидуални случаи;
- изработка на нацрт-закони или амандани;
- информации од надлежноста на други сектори во
Собранието

parl.inst@sobranie.mk

070 409-544
070 320-341
070 320-349
070 320-348